

Minister van Justitie en Veiligheid

DGRR

DRC

www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum

20 november 2024

Onze referentie

5945119

nota

Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024-2030

1. Aanleiding

In de Kamerbrief van 23 april 2024 over de aanpak van antisemitisme is toegezegd dat het kabinet na de zomer een kabinetsbrede Strategie Antisemitismebestrijding naar de Kamer zal sturen. U heeft de Kamer toegezegd dat de strategie vóór de begrotingsbehandeling JenV van 20 november jl. aan de Kamer wordt toegestuurd. U heeft de Kamer per brief van 14 november jl. laten weten dat u meer tijd neemt om de strategie gereed te maken, om daarin ook de wensen van de Kamer en de input vanuit de Catshuissessie mee te kunnen nemen.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met:

- Agendering van de stukken in de MR;
- Verzending aan de Kamer van de aanbiedingsbrief en bijbehorende Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024-2030 na akkoord van de MR van 22 november a.s.

3. Kernpunten

In het regeerprogramma is opgenomen dat het kabinet in het najaar van 2024 met de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding onder de coördinatie van de minister van JenV een nationale strategie voor de versterking van de aanpak van antisemitisme opstelt. De Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024-2030 is een kabinetsstuk en opgebouwd aan de hand van pijlers, met daaronder ambities. De indeling is als volgt:

Pijler 1: Beschermen, monitoren en opvolgen

- Ambitie 1: Beveiligen Joodse instellingen, aanpakken daders en ondersteunen slachtoffers

- Ambitie 2: Vrij en veilig Joods-zijn in het onderwijs

Pijler 2: Onderwijs en preventie

- Ambitie 3: Wegnemen voedingsbodem

- Ambitie 4: Samen een vuist tegen antisemitisme in het voetbal

Pijler 3: Herdenken en vieren

- Ambitie 5: De herinnering levend houden en erkenning

- Ambitie 6: Kennismaken en vieren van Joods leven in Nederland

De maatregelen genoemd onder de ambities vallen onder de verantwoordelijkheid van verschillende bewindspersonen en de strategie wordt daarom door meerdere bewindspersonen ondertekend. Naast u zijn de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de staatssecretaris van Participatie en Integratie, de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport de en staatssecretaris van Justitie en Veiligheid ondertekenaars. De strategie is opgesteld met de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding.

DGRR
DRC

Datum
20 november 2024

Onze referentie
5945119

De Strategie Bestrijding Antisemitisme en de aanbiedingsbrief is op 12 november jl. besproken in de Raad Bestuur en Justitie. Daarnaast heeft op 19 november jl. een bewindspersonenoverleg plaatsgevonden over de strategie en de aanbiedingsbrief.

4. Toelichting

Op verschillende momenten is ambtelijk geadviseerd over de strategie en de aanbiedingsbrief, onder andere bij de herschreven versies van de aanbiedingsbrief en strategie naar aanleiding van de terugkoppelingen van de verschillende bewindspersonenoverleggen en voorafgaand aan de Ministerraad.

Er is steeds geadviseerd om:

- In de aanbiedingsbrief de balans te behouden tussen het benoemen van de normen en het voeren van de dialoog en de brief niet te laten doorslaan naar een polariserende en hardere toon. Aangegeven is dat er vanuit de samenleving een breed geluid is om te zoeken naar verbinding. Ook is geadviseerd om meer verbinding te zoeken met andere discriminatiegronden en aan te sluiten bij dadergroepen die genoemd worden in bestaande bronnen of duidingen.
- Geen verdergaande toezeggingen te doen in de passage over een verbod op gezichtsbedekkende kleding bij demonstraties, maar op dit onderwerp terug te komen in de brief die de minister van BZK en u op korte termijn over demonstraties naar de Kamer sturen.
- In de passage over het verbieden van organisaties het wettelijk kader en de bestaande bevoegdheden te schetsen, maar geen verwachtingen te wekken die niet waargemaakt kunnen worden.
- Bij de tekstpassage over de strafbaarstelling van het verheerlijken van terrorisme op te nemen dat antisemitisme in juridische zin nadrukkelijk niet gelijk te stellen is met terrorisme.
- Aan te sluiten bij de passage uit het hoofdlijnenakkoord en regeerprogramma, waarin staat dat 'daadkrachtig moet worden opgetreden tegen degenen die zich schuldig maken aan alle vormen van discriminatie, racisme, antisemitisme en moslimhaat.'
- Alleen punten uit het hoofdlijnenakkoord of regeerprogramma op te nemen indien er een directe link met de bestrijding van antisemitisme is.

4.1. Politieke context

In de Kamerbrief van 23 april 2024 over de aanpak van antisemitisme is toegezegd dat het kabinet na de zomer een kabinetsbrede Strategie Antisemitismebestrijding naar de Kamer zal sturen.

In het regeerprogramma staan de volgende passages die zien op de aanpak van (onder andere) antisemitisme of raken aan dit thema:

- Artikel 1 van de Grondwet verbiedt discriminatie. Discriminatie leidt tot indringend persoonlijk leed en raakt daarnaast ook de samenleving als geheel. Dit kabinet treedt daarom daadkrachtig op tegen discriminatie, racisme, antisemitisme en moslimhaat, zowel op straat als online.
- In het najaar wordt met de NCAB onder de coördinatie van de minister van Justitie en Veiligheid (JenV) een nationale strategie voor de versterking van de aanpak

- van antisemitisme opgesteld. Ook wordt het Nationaal Plan Versterking Holocausteducatie dit najaar verder uitgevoerd.
- Daarnaast investeert dit kabinet in de bestendinging van de aanpak door de politie van alle vormen van discriminatie en racisme door het Expertisecentrum Aanpak Discriminatie Politie (ECAD-P) structureel te financieren en het programma Politie voor Iedereen voort te zetten, waarbinnen de Netwerken Divers Vakmanschap (waaronder het Joods politienetwerk en Roze in Blauw) een belangrijke rol spelen.
 - Kennis over de Holocaust wordt een vast onderdeel van inburgering.
 - Het kabinet ondersteunt inburgeringsplichtige nieuwkomers bij het leren van de taal en brengt actief kennis bij over de Holocaust en de slachtoffers daarvan.

DGRR
DRC

Datum
20 november 2024

Onze referentie
5945119

In de Tweede Kamer is veel aandacht voor het thema antisemitisme. Op 25 april jl. heeft een plenair debat plaatsgevonden over antisemitisme en op 13 november jl. heeft het plenair debat over de geweldsincidenten in Amsterdam. De verschillende moties en toezeggingen voortkomend uit deze debatten zijn waar mogelijk meegenomen in de strategie.

4.2. Strategie

De looptijd van de strategie is van 2024-2030. De aanpak van antisemitisme zal deze jaren worden doorontwikkeld, onder andere inspeland op ontwikkelingen in de maatschappij en op basis van de uitkomst van beleidstrajecten. In de strategie is toegezegd dat het kabinet de Tweede Kamer elk jaar zal informeren over de voortgang. Dit zal conform de motie Eerdmans¹ jaarlijks gebeuren voorafgaand aan 25 april, de door de Tweede Kamer uitgeroepen dag tegen antisemitisme. Voor het jaar 2025 is de onderliggende strategie de inbreng van het kabinet.

Deze Taskforce gaat op hoog niveau het komend jaar aan de slag met het doen van gerichte voorstellen voor de maatregelen ten behoeve van de veiligheid van Joden, waaronder de veiligheid van Joodse studenten op hogescholen en universiteiten, het weren van antisemitische sprekers op hogescholen en universiteiten en veiligheidsconsequenties van de sit-ins op de NS stations.

4.3. Financiële overwegingen

De (beleids)maatregelen beschreven in de strategie zijn belegd bij de verschillende ministeries. De verantwoordelijkheid voor een specifieke maatregel, en daarmee ook de dekking daarvan, blijft bij de vakdepartementen liggen. Het ministerie van JenV fungeert als coördinerend ministerie op het thema antisemitisme, en ook de NCAB is ondergebracht bij dit ministerie. In deze strategie is in overleg met de NCAB ingegaan op de extra gelden die beschikbaar zijn gekomen voor de aanpak van antisemitisme.

Op de begroting 2025 van het ministerie van JenV - die wordt behandeld op 20 en 21 november in de Tweede Kamer - is, boven de reeds voor dit onderwerp beschikbare middelen,² vanaf 2025 structureel een bedrag van 4,5 miljoen euro vrijgemaakt zodat de aanpak van antisemitisme verder geïntensiveerd kan worden. Het budget wordt besteed aan het bureau van de NCAB en de Rijksbrede maatregelen voor de bestrijding van antisemitisme.

De verantwoordelijke departementen zullen in eerste instantie zelf dekking

¹ Kamerstukken II, 2023-2024, 30950, nr. 377.

² Kamerstukken II, 2023-2024, 36 410 VI, nr. 12 en Kamerstukken II, 36 550 VI, nr. 5

zoeken voor voorstellen op hun beleidsterreinen, maar deze middelen kunnen alvast een impuls geven aan initiatieven waar nog geen middelen voor zijn. De komende jaren zullen nadere afspraken worden gemaakt met de departementen over de besteding van deze middelen met nauwe betrokkenheid van de NCAB, waarbij steeds gekeken zal worden dat deze zo effectief mogelijk ingezet worden.

Over de financiering van de uitvoering van het Nationaal Plan Versterking Holocausteducatie is de Tweede Kamer reeds geïnformeerd via de brief van 24 juni jl.³

4.4. Krachtenveld

De strategie is opgesteld door de ministeries van JenV, OCW, VWS, SZW en BZK. Binnen elk ministerie zijn verschillende beleidsdirecties betrokken. De strategie is opgesteld met de NCAB. Daarnaast zijn de relevante passages uit de strategie voorgelegd aan of afgestemd met onder andere de politie, het Openbaar Ministerie, het onderwijsveld, de Inspectie van het Onderwijs, de KNVB en maatschappelijke organisaties.

4.5. Uitvoering

De relevante passages uit de strategie zijn voorgelegd aan of afgestemd met onder andere de politie, het Openbaar Ministerie, het onderwijsveld, de KNVB en maatschappelijke organisaties.

4.6. Communicatie

De strategie zal na de ministerraad van 22 november aan de Kamer worden verzonden. Met de directie communicatie wordt eventuele externe communicatie verder afgestemd.

4.7. Ontwikkelingen hiervoor

Eind augustus jl. is aan u een nota voorgelegd waarin een besluit is gevraagd over het tijdpad van verzending van de strategie. U heeft op basis van die nota ingestemd met het scenario om de strategie voor de begrotingsbehandeling van het ministerie van JenV (gepland op 20-21 november 2024) aan de Kamer te versturen.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DGRR
DRC

Datum
20 november 2024

Onze referentie
5945119

³ Kamerstukken II, 2023-2024, 36272, nr. 17.